

Käymäläjätteen käsittely ja kokemuksia mallikohteista

Kati Hinkkanen, hankepääällikkö, Käymäläseura Huussi ry

Suomalaisista 25 % asuu viemäriverkoston ulkopuolella, jossa jätevesien käsittely vaatii yksilöllisiä ratkaisuja. Helpointa on olla tuottamatta jätevettä esimerkiksi käyttämällä kuivakäymälää. Se vähentää jäteveden määrää ja varsinkin ravinteiden määrää jätevedessä, sillä suurin osa jätevesien ravinteista on peräisin ulosteista. Käymäläseura Huussi ry on kerännyt ja tuottanut käytännön tietoa kuivakäymälöistä ”Kuivakäymälät turvallisesti Eurooppaan” -hankkeessa. Hanke on saanut rahoituksen maaseudun kehittämiseen suunnatusta EU Leader+ rahastosta.

Käymäläjätteen käsittely

Osa toimivaa käymälähuoltoa on kuivakäymäläjätteen asianmukainen käsittely. Selkeitä ohjeita käymäläjätteen käsittelyyn tai käymälän huoltoon ei ole kuitenkaan ollut Suomessa saatavilla. Kuivakäymälöihin liittyvät säädöksetkin vaihtelevat kunnittain tai puuttuvat kokonaan. Käymäläseura Huussi ry on koostanut keväällä 2006 ohjeen *Kuivakäymälän huolto ja käymäläjätteen käsittely*, jossa on kerrottu tärkeimmät kohdat mm. käymäläjätteen lannoitekäytöstä.

Tärkeää on, että käymäläjätteen sisältämiä ravinnevaroja ei hukata tai pahimmassa tapauksessa päästetä saastuttamaan vesistöjä. Kompostoimalla kuivakäymälän tuotteista saa ravinteikasta maanparannusainetta, jota ei pidä haudata maahan vaan käyttää hyväksi omassa puutarhassa. Eroteltu virtsa on erinomaista lannoitetta ja sopii käytettäväksi sellaisenaan tai laimennettuna. Suotonesteet sopivat kompostiherätteeksi tai pensaan juurelle lannoitteeksikin.

Ohjeen painos on jo lopussa, mutta pdf version voin ladata internetistä Käymäläseuran internetsivuilta (www.huussi.net/Leader/kaymalajateopas.pdf). Opasta ollaan kääntämässä parhaillaan ruotsiksi.

Pihan perältä sisätiloihin

Kuivakäymälä on hajuton, hygieeninen ja toimiva käymäläratkaisu myös sisätiloihin. Lisäksi kuivakäymälä on yleensä vesikäymälää edullisempi. Malleja on useita, ja niistä löytyy jokaisen tarpeisiin se oikea. Tietoa kuivakäymäläratkaisuista on kuitenkin tarjolla vähän ja valinta saattaa olla hankalaa. Käymäläseura Huussi ry rakentaakin mallikohteita sisäkuivakäymälöistä.

Mallikohteiden avulla keräämme kokemuksia kuivakäymälän suunnittelusta, asennuksesta, toimivuudesta ja huollosta. Kohteita tehdään kaikkiaan 10 kpl, näistä kahdeksan on jo käytössä ja kaksi viimeistä valmistuu syksyllä 2006. Kohteiksi on valittu erikokoisia perheitä ja erikokoisia taloja. Laitteina mallikohteissa on Ekolet VS, Naturum, Green Toilet, Clivus Multrum, Separett Villa ja Suursäiliö.

Jo nyt kokemuksia on kertynyt usean kuivakäymälälaitteen suunnittelusta ja asennuksesta. Laitteiden mukana tulevat asennusohjeet ovat useimmiten kattavat ja selkeät. Niitä täytyy vain muistaa noudattaa. Kaikki asennetut käymälät toimivat ja ovat olleet hajuttomia. Vain sähkökatkosten aikana on hajua esiintynyt joissakin kohteissa. Tarkempi yhteenveto mallikohteista tulee olemaan saatavilla vuoden 2006 loppuun mennessä.

Kuvat 1 ja 2 Kahden mallikohteen käymälätilat asennuksen aikana